

LÁZEŇSKÉ LISTY

L u h a ě o u i c e

Založeny 1909

30. dubna 2009

číslo 2

ročník XIII

Cena 10 Kč

LUHAČOVSKÉ LISTY LÁZEŇSKÉ

100. výročí vydání prvního čísla

V. Holanec:
Bylo by špatné
lámat snílkům
křídla – str. 3

Milí čtenáři,

v lázeňském jarním rozpoložení, kdy trvalý postup jara až léta se nedá ničím zastavit (vše v plné zeleni a magnólie již v odkvětu), k Vám vypravujeme 2. číslo LL. Snažili jsme se je opět naplnit tím, co by Vás mohlo zajímat, tzn. od prestižního umístění našich Lázní v obdivované stovce firem přes sjezdy lékařů a sester, dále představení rekonstrukce hotelu Alexandria až po kulturní události místní i ty vzdálenější, jež se váží k našim končinám. Rovněž Vás neváháme pozvat na zahájení letošní hlavní lázeňské sezony se slavnostním Otevíráním pramenů. A budeme Vás do našich Lázní zvát opět i příštím číslem, které vyjde koncem května.

Vaše redakce

Slova moudrých

Dobrý námořník řídí svou loď, i když má rozdrané plachty. Seneca

Zatrženo

✓ **Letošní 18. ročník Festivalu Janáček a Luhačovice** se bude konat v posunutém termínu, a to již v týdnu od 20. do 24. července

✓ **Na Festival lékařských kasuistik** 30. dubna až 1. května se sjedou do Luhačovic pediatri z celé republiky

✓ **Humanitární sbírku šatstva** pořádá Charita Sv. rodiny Luhačovice 13. až 16. května – ve svém sídle (Hradsko 100) 9-12 a 14-17, v sobotu 9-12 hod.

✓ **Již XVI. sjezd Společnosti rehabilitační a fyzikální medicíny** se bude 15. až 16. května zabývat vyšetřením, hodnocením a obtížnými případy v léčebné rehabilitaci

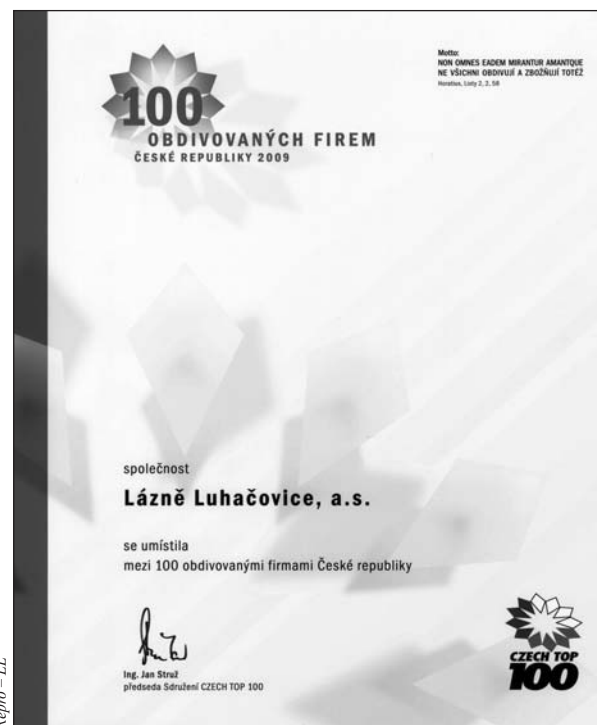
✓ **Na Mezioblastním semináři** se budou 21. května opakovaně radit čeští i slovenští lékaři

✓ **Lat'ku kulturních programů** ve Společenském domě zvedne 20. května scénické čtení Goethova Fausta a 26. května koncert Marthy a Teny Eleftheriadu (v 19.30)

Stovka obdivu do Lázní Luhačovice

Také letos převzal generální ředitel a předseda představenstva Lázní Luhačovice, a. s., **Ing. Josef Krůžela, CSc.**, spolu s vedoucími manažery dalších oceněných firem ve Francouzské restauraci Obecního domu v Praze (9. dubna) čestný diplom (viz vpravo). Jako zpečetění opětovného umístění v žebříčku **100 obdivovaných firem České republiky 2009** – prestižní ankety, kterou pořádá od r. 1999 **Sdružení Czech TOP 100**. Rovněž letošní 11. ročník vynesl naši lázeňské společnosti (již pošesté) uznání v sousedství renomované pražské firmy Eurest, spol. s r. o., a špičkové restaurace Ambiente Franchise, s. r. o., i špičkového hotelu Four Seasons Hotels (Czech Republic), s. r. o., v kategorii Pohostinství a ubytování. (Naši pozorní čtenáři již znají z informací o předchozích ročnících, že odvětvových kategorií je celkem 25 po 4 zástupcích, kteří tak tvoří právě těch 100 obdivovaných českých firem). A navíc kromě uvedené kategorie Odvětví se Lázně Luhačovice, a. s., umístily v kategorii **Nejobdivovanější firmy v kraji** jako první ve Zlínském kraji. To znamená, že zabodovaly jak mezi předními pražskými firmami, tak i mezi těmi, co působí ve Zlínském kraji. Ale až si naši hosté všimnou v recepcích zdejších lázeňských hotelů dalšího diplomu (tentokrát s vrocením 2009), měli by vědět, že Lázním Luhačovice, a. s., při tom všem obdivu jde především o jejich spokojenost.

LL

O české a slovenské pneumologii

Rozhovor s prof. MUDR. Evou Rozborilovou, CSc., přednostkou Kliniky tuberkulózy a plicních chorob v Martině, místopředsedkyní Slovenské pneumologické a ftizeologické společnosti a také hlavní odborníci oboru TaRCH (tuberkulózy a respiračních chorob), vznikl krátce po slavnostním zahájení letošních XVI. luhačovických dnů ve Společenském domě.

■ **Letošních Luhačovických dnů se účastníte již potřinácté. Jaký mají podle vás význam?**

Lázně Luhačovice, jejichž hlavní indikací jsou onemocnění horních a dolních dýchacích cest, se staly dostatečným členem Společnosti alergologie a klinické imunologie a České pneumologické a ftizeologické společnosti. Při těchto pracovních setkáních řeší problémy v diagnostice a léčbě zejména alergických a plicních nemocí, jako je astma, chronická obstrukční plicní nemoc (CHOPN) a další onemocnění.

Díky vhodné poloze se tak staly místem pravidelného setkávání českých a slovenských odborníků, proto se Luhačovických dnů pravidelně účastním i se svými spolupracovníky.

■ **Také letos vystoupíte se svou přednáškou. Můžete ji v krátkosti charakterizovat?**

Dotýká se epidemiologických údajů CHOPN – ve své práci prezentuji nízkou diagnostiku onemocnění, jež má stoupající incidenci (počet onemocnění na 100 tis. obyvatel), pokud se týká nemoci, ale i úmrtnosti. Onemocnění není

celosvětově dostatečně diagnostikované, jsou jen stádia pokročilého charakteru, kdy už dýchací trubice, kašel a fyzická neschopnost pacienta limitují. Takže má přednáška se zabývá těmito údaji a co by bylo třeba udělat, aby se onemocnění více podchytilo, v čem je chyba a porovnávám výskyt s okolními státy.

■ **Jak si na tom stojí Slovensko?**

Na Slovensku je v absolutních číslech 106 tis. pacientů, kteří jsou diagnostikováni s CHOPN, jsou nejen diagnostikováni, ale měli by být i léčeni.

(Pokračování na str. 2)

Ohlédnutí za XVI. luhačovickými dny

Poslední březnový víkend se v opraveném Společenském domě Lázní Luhačovice, a. s., konaly v pořadí už XVI. luhačovické dny, které jsou jedinečným setkáním pneumologů a alergologů z Čech, Moravy a Slovenska. Konference zaměřené na onemocnění dýchacích cest, která jsou i hlavní indikací lázeňské léčby v Luhačovicích a jež oba medicínské obory léčí, se letos zúčastnilo 300 lékařů a zdravotních sester.

Letošní Luhačovické dny se opět přihlásily k iniciativám České aliance proti chronickým respiračním onemocněním (ČARO), která je součástí Globální aliance proti chronickým respiračním onemocněním (GARD). Cílem ČARO je zvýšit povědomí o chronických respiračních onemocněních na všech úrovních zdravotní péče.

Nestor alergologie prof. MUDr. V. Špičák, CSc., hovořil ve svém vystoupení o rostoucím počtu astmatiků mezi vrcholovými sportovci. Počty nemocných stále rostou, ale díky možnostem moderní farmakoterapie mohou i přes astmatické onemocnění dále sportovat.

O zachycení plicního karcinomu a možnosti vyhledávání onemocnění u rizikových skupin, doma i ve světě referoval prof. MUDr. V. Kolek, DrSc., z Kliniky plicních nemocí a TBC FN a LF UP Olomouc. Jako nejvhodnější metoda vyhledávání plicní rakoviny u rizikových skupin zejména kuřáků se jeví rentgenové vyšetření hrudníku. Bude nutné, aby nejen zdravotníci, ale i celá společnost tuto aktivitu podpořili, aby se zlepšilo zachycení a tím i léčba, kterou

je na prvním místě operace, a přežít nemocných.

Další blok přednášek se týkal problematiky astmatu, zejména podpora snahy o dobrou kontrolu astmatu, která je cílem léčby každého pneumologa i alergologa. Dobře kontrolovaný astmatik je dobře léčen a při používání léků existuje prakticky bez potíží.

Problematiku kožních onemocnění alergického původu s názornou demonstrací četných nálezů rozebraly ve 3 přednáškách kožní lékařky.

V sobotu se mluvilo o chronické obstrukční bronchopulmonální nemoci

s poukázáním na její stoupající výskyt. Předpokládá se, že tímto onemocněním trpí asi 9 % osob ve věku 40-70 let, celosvětově je čtvrtou nejčastější příčinou úmrtí.

Sesterské sekce se účastnilo přes 90 zdravotních sester obou oborů v rámci dalšího vzdělávání.

V 7 přednáškách se probírala náplň práce sestry na plicní ambulanci, úkoly sestry při bronchoskopii atp. Program obohatily i aktuální informace obou výborů společností alergologie a imunologie a pneumologie a tuberkulózy.

Nedílnou součástí konference byl i společenský večer, kde si v neformálním prostředí vyměnili své zkušenosti lékaři i sestry. Před odjezdem účastníci vyjádřili spokojenost nejen s odborným programem a jeho úrovní, ale také se společenskou částí, za což patří dík vedení Lázní Luhačovice, a. s., v čele s generálním ředitelem Ing. Josefem Krůželou, CSc., a mnoha zaměstnancům Lázní, kteří se na akci podíleli.

prim. MUDr. Eva ŠABOVÁ,
LH Morava

Při slavnostním zahájení XVI. luhačovických dnů za předsednickým stolem (zleva): prof. MUDr. Eva Rozborilová, CSc., prof. MUDr. Václav Špičák, CSc., prim. MUDr. Eva Šabová, doc. MUDr. Vít Petrů, CSc., a prim. MUDr. Jiří Hnátek

O české a slovenské...

(Pokračování ze str. 1)

Měla by se dodržovat určitá preventivní a režimová opatření jako např. zákaz kouření apod. Takže pacientů, když jsme to přepočítali na počet obyvatel ve věku nad 40 let, kterých je na Slovensku okolo 2 mil. 300, je 4,5 %. Číslo je to poměrně vysoké a porovnáme-li ho např. s diabetem (a kolik se o cukrovce hovoří), tak je podobné, také 4,5 %.

■ **A jaká je situace, pokud jde o tuberkulózu?**

Co se týká tuberkulózy (TBC), tak Slovensko je stejně jako Česko zařazené v Evropě mezi země s nízkou incidencí, tedy v Čechách je výskyt TBC pod 10 % na 100 tis. obyvatel a na Slovensku je 12 %. Např. sousední Ukrajina má výskyt 140 na 100 tis. obyvatel, také Poláci a Maďaři mají vyšší incidenci, takže ji máme přibližně jako Rakousko. Dokonce máme nižší incidenci než Velká Británie, kde problém s TBC souvisí s velkým množstvím cizinců a imigrantů, kteří jsou v Británii, hlavně ze zemí, kde TBC není tak evidovaná a podchycená. To tedy neznamená, že tak vysoký výskyt mají Britové, kteří se tam narodili. Ale výskyt TBC je jak v Čechách, tak na Slovensku výsledkem dlouhodobé práce pneumologů.

■ **Ministerstvo zdravotnictví ČR rozhodlo navzdory doporučení České pneumologické a ftizeologické společnosti zrušit kalmetizaci (přeočkování na TBC) u 11letých dětí. Co o tom soudíte? A jak budete postupovat na Slovensku?**

My si na Slovensku ještě nemůžeme dovolit zrušit kalmetizaci. Nebudu se však vyjadřovat k situaci v ČR, to je záležitost České pneumologické a ftizeologické společnosti. Já se mohu vyjádřit jen ke Slovensku. Vzhledem k tomu, že máme poměrně vysoký výskyt dětské TBC a ze 16 dětských tuberkulóz v zemi bylo loni 15 u romského etnika, takže názor výboru a můj jako hlavního odborníka je ten, že zatím zůstane zachována revakcinace 11letých dětí. Myslím si, že ta čísla na Slovensku zatím neopravňují k tomu, abychom v tomto období následovali ČR a rušili revakcinaci. Víte, na očkování jsou někdy kontroverzní názory ze strany laiků i na Slovensku. Ale já si myslím, že očkování je velmi potřebné a důležité, některá onemocnění se zásluhou vakcinace u nás nevyskytují. Myslím si, že u nás by asi rodiče nesouhlasili s tím, aby se neočkovalo proti dětské obrně, i když došlo k eliminaci tohoto

onemocnění, a celé škály dalších onemocnění. Problém u očkování proti TBC je, že to není absolutní ochrana jako např. proti neštovicím, ale pokud děti onemocní, tak jen lehčími formami TBC.

■ **Po úspěších v boji proti TBC se od 70. let minulého století zaměřila péče i na ostatní nemoci dýchacího ústrojí. Jsou počty odborných lékařů, ambulantních zařízení a nemocničních lůžek dostatečné? A jaká je finanční zátěž pacientů?**

Obor má dnes 550 lékařů, kteří se zabývají pneumologií, z toho je 147 plicních ambulantí, tzn. ambulance jsou po celém Slovensku, z mého pohledu je dostatečný jak počet pneumologů, tak ambulantí. Ustoupili jsme od regulačních poplatků – u nás to bylo 50 Sk a 20 Sk za návštěvu lékaře. Ze zkušeností mohu říct, pokud jde o nemocnice, že nám to nijak podstatně hospitalizaci neomezilo, když musel pacient zaplatit 50 Sk za 1 den hospitalizace. Nedá se říct, že by pacienti byli méně hospitalizováni, jsme klinické pracoviště, koncová nemocnice, takže máme těžké stavy a finanční stránka nehrála takovou roli. Jedná se o to, aby byl pacient dobře diagnostikován a dobře léčený.

K finanční stránce lékové si myslím, že je zátěž pro naše pacienty, zejména u léků na CHOPN a nakonec i na astma, když je však doplatek pacienta do 3 eur, tak je to podle mě únosné.

■ **O pobytu pacienta v nemocnici však nerozhoduje on sám, ale lékař.**

To ano. Ale v minulosti jsme zažili případy, kdy rodina jela na dovolenou a příbuzného dala na 14 dní do nemocnice, to dnes už nepozorujeme. Dokonce ani teď, když se zrušily poplatky.

■ **A jaký máte po těch letech vztah k Luhačovicím?**

Musím vám říct, že velmi blízký. Jezdím sem ráda nejen kvůli lidem, ale i kvůli prostředí, kvůli úrovni a koncepci Luhačovických dnů. Od začátku byly Luhačovické dny pořádané jako společné mezi ČR a SR, po rozdělení republiky, jež velmi těžce snáším, i když jsem se s tím musela smířit. A snažím se, když mi to práce dovolí, odborných akcí v Česku, ať aktivně či pasivně, účastnit. Bylo by to podle mě velké mínus, kdyby po tolika letech spolupráce došlo k ukončení těchto vztahů. Myslím si, že si to nikdo nepřeje na Slovensku ani v Čechách.

MK, ZH

V. Holanec: Bylo by špatné lámat snílkům křídla

Při natáčení televizního filmu Berthen štábem České televize Brno ve Slunečních lázních, o němž LL již uveřejnily rozhovor s režisérem filmem Pavlem Jandourkem a herci Zdenou Herfortovou a Bořivojem Navrátilem, jsem natočila i rozhovor se spoluautorem scénáře Václavem Holancem. Popovídali jsme si nejen o práci filmového či televizního scénáristy.

■ Prozradíte, jaká je cesta od scénáře k filmu?

Postup je různý, ale většinou, když chce televize získat nějakou látku, vznikne nejdřív synopse (*stručný obsah filmu – pozn. M. K.*), která se pak rozšíří na tzv. literární scénář, který čtou většinou dramaturgové. Ten už by měl být, co se týká dějové roviny, relativně hotovou součástí filmu. Ale podotýkám, že scénář, ať už literární nebo technický, je pořád polostav výsledného stavu, stále se to mění. Takže literární scénář je pro mě prvotní maketou, jak by mohl film vypadat. Ale každý čtenář čte jinak, takže se musí čtení těch, kteří se na tom později budou podílet, trochu srovnat. Pak přijde režisér, který literární scénář přepíše tak, aby potom co nejrychleji a nejefektivněji natačel. Technický scénář už pak slouží štábu, produkci, aby na jeho základě udělala přesný rozpočet, protože tam každý den, každá hodina jsou docela velké peníze. Moje zkušenost je, že při natáčení už není čas příliš věci změnit, ty už musejí být vymyšleny.

■ Ve které fázi se setkáte s režisérem?

Může to být pokaždé jinak. V tomto případě jsem kamarádem režiséra, snažíme se některé věci dělat spolu od počátku (*S.P. Jandourkem spolupracovali již na filmu Maharal a filmové pohádce O kominickém učni – pozn. M. K.*), takže je to jednodušší, komunikujeme už na nějaké rovině, kterou si nemusíme předem ozřejmovat. Ale jsou případy, kdy scénárista odevzdá scénář, v lepším případě ho dostane zaplacený, a od té doby si už scénář žije svým životem. Přiznávám, že jsem spíš typ, který má neustále tendenci vše kontrolovat, takže se snažím maličkosti, které mě napadnou a uvidím je, ještě dotáhnout.

■ Zasahujete do natáčení?

Mohu si všimnout i něčeho, co třeba neodpovídá dobové realitě, a musím hned zareagovat. Tady měl např. vojn wehrmachtu brýle, a proto jsme před chvílí řešili, když se v roce 1939-40 povolávalo, jestli by byl s brýlemi povolán. To jsou maličkosti, ale myslím si, že na nich u dobových věcí dost záleží. Je to také věc podmínek. To, co tady natáčíme 2 dny, tak by západoevropská produkce natáčela 10 dnů a Američané by to natáčeli třeba 20 dnů. Popravdě řečeno by to diváka nemělo zajímat. Není to výmluva, spíš konstataování, že natáčíme za trochu přísnějších podmínek.

■ Četla jsem naopak od těch, kdo mají západní zkušenost z natáčení,

Foto – Marta Kozánková

K profesi scénáristy se Václav Holanec, který vystudoval filmovou vědu na FF UK v Praze, dostal po filmové kritice a publicistice

že tam jsou všichni velice dobře připraveni, herci všechno perfektně umí, a prý u nás se přijde na plac a teprve se začne zkoušet.

To vyplývá z finančního nasazení. Tam si nikdo nemůže dovolit přijít dokonale nepřipravený na 150 %, protože by se to s ním neslo a někteří problematičtí hollywoodští herci – a to není věc hvězd, v Hollywoodu je 3 000 herců, my známe 10-15, někdo 50 jmen – by skončili. Nechci však hodnotit české herce, i když by u nás měl být větší důraz na zkoušky, tzn. seznamování s textem. Ale je fakt, že na to v našich podmínkách, a jak je to finančně ohodnoceno, nebývá příliš času. Český herec hraje divadlo, dělá dabing, pracuje v rozhlasu a v dalších profesích, které se k tomu váží. Ideální by bylo vyblokovat si herce, měsíc před natáčením si s ním týden sednout a brousit. Pak by to všichni uměli, ale tady je omezenější výběr, nezbyvá moc času a finanční prostředky jsou limitované. Myslím si, že s ohledem na minimum prostředků výsledný produkt čas od času velmi příjemně překvapí. Slyšel jsem i připomínky, když se pouštěly v zahraničí některé naše věci, tak producenti nevěřili, že je to možné natočit, dívají se to na svou zkušenost.

■ Když jste vzpomněl brýle. Myslela jsem si, že od toho jsou poradci, že to není věc scénáristy.

Je to i není věc scénáristy, může to být věc kostymérů, ale při filmování se to prolíná. Ihned se to konzultuje a kolegalita musí zafungovat, není věcí scénáristy to vychytávat, ale na druhou stranu i scénárista se může dopustit v textu řady nedobových přehmatů. Při psaní scénáře si nemůžete dovolit kvůli

každé maličkosti odjet do Technického muzea a podívat se např., jak vypadaly tehdejší uniformy.

■ Jak se liší tvorba televizních filmů od celovečerních, jež běží v distribuci?

Jejich výroba se liší. Už samotná náročnost zpracování se odvíjí od technických věcí, které se na to nasazují, a liší se to i dramaturgicky látkou, málokterá, kterou můžete dát do televize, by mohla být konkurenceschopnou v kině. Což se ukazuje, když se některé věci nasadí do distribuce a přijde na ně 20 000 diváků. Televize by měla být rychlejší, je na ni méně finančních prostředků a je tam i spousta technických věcí jako např. materiál apod. Dnes se televizní záznam začíná přibližovat filmovému, tzn., že handicap, který byl vždy zásadní mezi televizí a filmem, tedy médium, na které se to zaznamenává, mizí. Také psaní scénáře je jiné, když myslím na koncového diváka televizního nebo filmového. U filmu je kladen daleko větší důraz na obraz, kdežto u televize pořád dialog přece jen převažuje nad vizuální informací.

■ Zdá se, že tím, že je televize často jen kulisa, tak tam musí být vše řečeno.

Ano, počítá se i s méně chápavým divákem. Vždycky se dostáváte do dilematu, pro kterého diváka máte spíš tvořit. Pro chápavějšího, nebo méně chápavějšího? Od toho se odvíjí spousta věcí. Začínám tím, že se vysvětlují některé známé skutečnosti, protože část publika to nemusí pochopit, navíc i sledování televize je daleko narušenější, jedí se při něm křupky, povídá se při tom, přepínají se programy. Na druhou stranu v současné době vznikají v televizích, čímž mám na mysli např. BBC

nebo HBO, aspoň z mého hlediska daleko zajímavější filmy, než které se dostávají do kin. Takže cesta tady je a já si myslím, že dobře udělaná televize může být velmi vážným soupeřem občas banálních věcí, které běží v kinech.

■ Jste filmový fanda?

Měl bych být, protože jsem se k psaní scénářů dostal přes filmovou kritiku a publicistiku. Mám své oblíbené autory, ale každý filmař musí mít k filmu vztah. Nemůže říct, mě to nezajímá, protože jen sledování trendů, které jsou dost dynamické, samo o sobě předpokládá, že se občas podívá, někdo na 10, někomu stačí 2 filmy. Já jsem teď třeba ve fázi, kdy nepotřebuji vidět příliš filmů, protože pokud člověk něco vymyslí a vidí hodně balastu, tak nemá chuť už psát vlastní věci. Ale to je čistě moje osobní zkušenost.

■ Co je zajímavé na tomto filmu?

Přistoupil jsem k němu, když už byly jeho hranice vytyčeny. Měla by to být komedie, inteligentní zábava. Myslím si, že 30.-40. léta, tzn. doba, kdy se náš film odehrává, mají dost velký filmový i televizní divácký potenciál, což se neustále prokazuje. Papundeklové tele-novely ze současnosti jsou opravdu jen obal, pod kterým nic není. Jsem přesvědčen, že se jich divák přejí a bude chtít něco víc. Myslím si, že příběh vábitele, který své myšlenky obětuje vše a dostává se do krkolomných nebezpečností, je zajímavý. Uvidíme, jestli to potvrdí i divák.

■ Má happyend?

Bylo by špatné, kdybychom snílkům lámali křídla. Takže snílci skončí v rámci možnosti, které se po válce na tuto zemi naválily, myslím dobře, byť asi ne tak, jak sám zamýšlel – ten hollywoodský koberec to není. Není to klasický happyend, ale konec filmu nepřinese špatnou náladu.

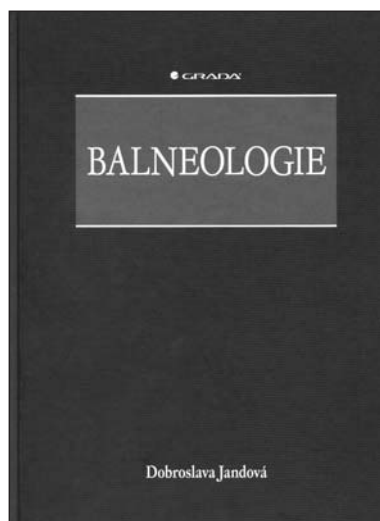
■ Máte nějaký scénáristický sen?

Snů mám víc. Prozradím jen, že je mi líto, že za celá 90. léta tady nevznikl televizní seriál, který by reflektoval novodobou historii, celé 20. století, které je tak dramatické, plné absurdit a neuvěřitelných příběhů. Myslím si, že bez apriorních soudů by stálo za to napsat a ukázat, že ta doba nebyla nikdy jednoznačná, že lidský charakter je vždy víc než stranické průkazy a co kdo někdy podepíše. Je daleko důležitější, když zachráníte někomu život, než když podepíšete nějaký papír. Tím nechci nic omlouvat ani předesílat, jen nemám rád zplošťování historie.

Marta KOZÁNKOVÁ

Balneologie má svou novou učebnici

Počátkem roku vyšla nová učebnice balneologie od doc. MUDr. Dobroslavy Jandové, přednostky rehabilitační kliniky FN Královské Vinohrady v Praze, která v ní shrnuje své 33leté zkušenosti lékařky praktičující v lázních a oboru balneologie vůbec. Publikace pojednává o tradicích, možnostech a léčebném využití přírodních léčivých zdrojů v lázeňské medicíně a je určena k přípravě lékařů k atestaci z rehabilitační a fyzikální medicíny, ale je vhodná i pro lékaře ostatních oborů. Je možno ji využít i k pregraduálnímu studiu lékařů či studentů fyzioterapie.

bilitace a fyzikální lékařství, který zastřešuje odborná společnost Rehabilitační a fyzikální medicíny při ČLS J. E. Purkyně v Praze. Dotýká se léčby nemocí všech klinických oborů humánní medicíny a je neoddelitelnou součástí tzv. následné péče.

Jak autorka uvádí: „*Kniha si neosobuje právo jakékoli náhražky předchozích publikací z oblasti fyziatrie a balneologie. Pod prizmatem nastupující psychoneuroimunoendokrinologie, kybernetiky živých organismů, geomedicíny, kvantové medicíny a dalších vědeckých disciplín na prahu 3. tisíciletí doplňuje předchozí balneologické práce o nové poznatky a spojuje znalosti o balneologii do jednoho celku.*“

Česká lázeňská medicína má dlouhou tradici a díky velkému bohatství kvalitních přírodních léčivých zdrojů si v Evropě udržuje vysoký odborný kredit. K tradičním balneologickým postupům se řadí také postupy fyzikální medicíny a rehabilitace.

Odborná veřejnost s nadšením přivítala vznik této publikace, protože od poslední učebnice Fyziatrie autorů MUDr. J. Ipsera, DrSc., a prof. K. Přerovského, DrSc., z roku 1972 v tomto oboru vzniklo více než 30leté vakuum. A přetrvávající tlaky na vyčlenění balneologie mimo medicínské obory si i přes mnohé dílčí publikace lázeňských a rehabilitačních lékařů vyžádaly zásadnější dílo, jež by tento obor pozvedlo opět na místo, které mu patří. Balneologie je dnes součástí lékařského oboru Reha-

Učebnice se v úvodu zabývá historickými fakty, základními pojmy a přechází přes obecné biologické a fyziologické účinky balneologie k funkci a významu autonomního nervového systému v balneologii (odpovídá za zásobení kyslíkem, vodou, živinami, stopovými prvky a působky všech systémů, všech buněk a tkání v organismu), termoregulačním mechanismům a popisu tradičních balneologických procedur, jako jsou všechny formy vodoléčby, koupele v různých typech přírodních minerálních vod, účinky peloidů i zřídlních plynů. Je zde také ucelený přehled přírodních léčivých zdrojů v ČR a popsány základy vnitřní balneace (inhalační terapie, pitná léčba). V přílohách je pak uveden např. stávající Indikační seznam pro lázeňskou péči o dospělé, děti a dorost,

návrh nového indikačního seznamu, tabulka vyjadřující zkrácené údaje o přírodním léčivém zdroji, lokalitu a místo přírodních léčebných lázní a indikace, pro které je zdroj vhodný, seznam lázeňských procedur schválený zdravotními pojišťovnami, vědeckovýzkumné doklady efektivity lázeňské léčby v lázních ČR za posledních 10 let, zákon 164/2001 Sb. – tzv. lázeňský zákon a další příslušná legislativa.

Kniha vznikla za podpory Svazu léčebných lázní ČR a vydání sponzorsky podpořila také akciová společnost Lázně Luhačovice. Blahopřejeme autorce k hodnotnému dílu, které jistě přispěje ke zvýšení prestiže lázeňské medicíny.

Knihu vydalo nakladatelství Grada, váz., 404 s., cena 799 Kč.

prim. MUDr. Jiří HNÁTEK,
vedoucí lékař Lázní Luhačovice, a. s.

Akreditovaného kursu Sanitář pro lázně a léčebnou rehabilitaci, který se konal 10. 2. – 7. 4., se zúčastnilo celkem 12 frekventantek, z toho 2 účastnice byly zaměstnankyněmi naší společnosti a své povolání administrativních pracovníků si rozšiřovaly o uvedenou odbornost tak, aby v případě potřeby mohly kvalifikovaně pracovat i v léčebném provozu. Ony i ostatní braly studium zodpovědně, což kromě téměř 100% účasti na přednáškách a praktickém výcviku prokázaly i obšírnými znalostmi při ústní zkoušce. Hned 2 čerstvým sanitářkám bylo nabídnuto zaměstnání v naší společnosti a s nadcházející sezonou najdou uplatnění také další. Na snímku odpovídá jedna z účastnic na otázky zkušební komise (zleva): prim. MUDr. Jiří Hnátek, prim. MUDr. Eva Šabová, emer. prim. MUDr. Zdeněk Hlobil a Hana Kolaříková, vrchní sestra a. s.

Praktický průvodce diabetem V.

Akciová společnost Lázně Luhačovice uspořádala 14. března odbornou konferenci Praktický průvodce diabetem, na níž se každoročně prezentují nové poznatky v léčbě a edukaci diabetu, letos již popáté.

Zúčastnilo se jí více než 100 všeobecných sester a nutričních terapeutek, z nichž 41 sestra a všech 7 nutričních terapeutek bylo z naší společnosti. Což je výrazem toho, že zdejší pracovníce nelékařských oborů mají o své vzdělání zájem a snaží se je získat způsobem nejméně nákladným jak pro zaměstnavatele, tak i pro ně samotné.

Odborný program z větší části a lektory-lékaře zajistila z diabetologického centra interní kliniky Krajské nemocnice T. Bati ve Zlíně a akci sponzorovala farmaceutická firma. Panovala shoda, že prezentace byly na tak vysoké odbor-

né úrovni, že by byly přínosné i pro lékaře jako např. Nová inzulínová analogy, Diabetes mellitus v číslech, Thyreopatie u diabetiků apod.

Snad nejvíce svou přednáškou Edukace diabetiků pomocí Konverzačních map zaujala MUDr. J. Parkanyiová. Dozvěděly jsme se od ní, že Světovou diabetologickou federací jsou distribuovány 4 ks Konverzačních map s názvy: Život s diabetem, Aplikace inzulínu, Jak funguje diabetes a Pohyb diabetika, jejichž cílem je skupinová interakce diabetiků, vedených edukátorem. Konverzační mapy jsou plátna (o velikosti 2 kempinkových stolků), na kterých

jsou zobrazeny všechny situace, vztahující se k dané problematice. Ke každému obrázku jsou vyhotoveny karty, popisující možnosti řešení daného problému, a to ze všech úhlů. Přítomní diabetici si nahlas sdělují své názory, poznatky a zkušenosti, které vhodně koordinuje a doplňuje edukátor. Konverzace je ukončena závěrečným prohlášením každého diabetika, co je ochoten ve svých dosavadních zvyklostech změnit nebo udělat pro to, aby jeho nemoc byla lépe kompenzovaná. Přednáškou byly inspirovány všechny přítomné, nicméně nejvíce dotazů měly sestry-edukátorky dia programu

z našeho LH Morava, které se hodlají s dr. Parkanyiovou dále kontaktovat.

Tečku za kvalitním programem konference udělala precizně připravená, názorně a podrobně zpracovaná přednáška nutriční terapeutky Pavly Šmídové z Dětských léčeben Lázní Luhačovice, a. s., nazvaná Výživa dětí. Závěrečné konstatování přítomných, že se akce vydařila a splnila svůj účel, je pro organizátory výzvou a současně i požadavkem v pořádání odborných akcí pokračovat.

Hana KOLAŘÍKOVÁ,
vrchní sestra a. s.

Proměna Alexandrie v moderní wellness hotel

Od loňského července, kdy byla zahájena náročná přestavba a rekonstrukce hotelu Alexandria v centru Luhačovic, je zvědavost kolemjdoucích zaměřena na to, co se vyloupne z pulsujícího staveniště. A jak LL již čtenáře loni informovaly, tento projekt, jenž se přiřadí již k 15 objektům zrekonstruovaným od roku 1992, bude největší v historii a. s. Lázně Luhačovice. Představuje investici ve výši cca 1 mld. korun a celkem zahrnuje rekonstrukci 3 a výstavbu 2 nových budov a je rozložen do několika etap.

Na etapy

První etapu tvoří rekonstrukce současné Alexandrie I a výstavba nové Alexandrie II, druhá obsáhne rekonstrukci Moravy I a II a třetí výstavbu Moravy III, jež by se měly realizovat postupně. Probíhající první etapa si vyžádá investiční výdaje více než 300 mil. Kč včetně DPH za příspěvní dotace z evropských strukturálních fondů. Koncem letošního roku by měl být zahájen zkušební provoz v Alexandrii I.

Kapacita

Kapacitu zrekonstruovaného stávajícího hotelu i nově postaveného objektu Alexandrie II bude tvořit 108 lůžek a celkem 255 míst pro gastronomii, obnova bude oblíbená Francouzská restaurace, noční klub s Orientálním barem i denní bar. V Alexandrii II bude vybudováno moderní wellness centrum s 16 relaxačními procedurami, relaxačním bazénem nepravidelného půdorysu o velikosti 15 x 6 m, 2 whirlpools a fitness aktivity zaujmou plochu 90 m². Vše bude ve čtyřhvězdičkové kvalitě (standardu First Class), tzn. že úroveň ubytovacích, gastronomických, balneoterapeutických i doplňkových služeb bude odpovídat evropskému standardu, jenž je obvyklý ve wellness hotelech v Rakousku, Švýcarsku či SRN.

Alexandria I

Historická stavba vyhlášeného hotelu Alexandria, jež byla dokončena podle návrhu Rudolfa Hraběte a Ing. Alexandra Drozovského z Prahy v roce 1939,

Alexandria I těchto dnů – horké staveniště

Foto – Maria Kozáňková

Vizualizace – Heřilka, a. s.

Alexandria II budoucnosti – jižní pohled

(tedy Alexandria I) zůstane i po rozsáhlé rekonstrukci v tradičním noblesním stylu první republiky. Její charakteristická fasáda bude v souladu s požadavky památkových úřadů ponechána v současné podobě, stejně jako okna či střecha s tím, že opotřebované prvky budou repasovány či nahrazeny replikami. Změnu dozná jen vstup, který bude bezbariérový a povede přímo z úrovně chodníku přes současný denní bar, jímž se projde dál do restaurace. V hotelu, jenž se honil bohatým originálním interiérem 30. let minulého století, budou zachovány historicky cenné prvky (zámečnické kování, obklady, informační systém apod.). Naváže se tak na původní dochované interiéry s důrazem na repasi či repliky originálů a naopak budou zrušeny dodatečné úpravy, které nerespektovaly původní charakter. Vybavení hotelových pokojů bude odpovídat 4 hvězdičkám s využitím dobových prvků (osvětlení, štuky apod.) a bude kladen důraz na klasický detail. Budova historické Alexandrie má 4 nadzemní podlaží (NP) s podkrovím a suterén, ve 2. podzemním podlaží (PP) byl pouze sklep. Noční klub, který byl v 1. PP, bude rozšířen a zrekonstruován a vznikne v něm Orient bar v retro stylu. Stejně tak zůstane zachován zmenšený a upravený snack bar, který bude plnit též funkci hotelového lobby baru. Recepce

Alexandrie I bude přemístěna do nižšího podlaží, vnitřní schodiště zůstane zachováno, ale hlavní schodiště do hotelu bude upraveno. V 1. NP zůstane Francouzská restaurace (u níž bude kladen důraz na čistotu stylu a design), dále jídelny ubytovaných hostů a hlavní kuchyň. Ve 2. a 3. NP budou zrekonstruované pokoje s vlastním sociálním zázemím a odpovídající kategorii 4 hvězdiček (vč. klimatizace a regulátorů teploty přímo v pokojích). Navíc zde budou

Vizualizace – Heřilka, a. s.

skladové a pomocné prostory personálu. 4. NP budou tvořit nadstandardní pokoje s terasami. V 5. NP (podkroví) budou 2 pokoje se sociálním zázemím a 2 kanceláře (pro vedení hotelu a centrální dispečink – velín technologického zázemí objektů Alexandrie I a II).

Alexandria II

Vyrostě jako nová elegantní budova s kamennou nakloněnou fasádou na místě demolované bývalé dependance ve svažitém terénu a bude propojena s rozšířeným suterénem, v němž vznikne originální wellness centrum, s Alexandrii I. Svou atmosférou bude navozovat dobu slavného vojevůdce Alexandra Velikého (356-323 př. n. l.). Již vstupní halu budou zdobit egyptské motivy

i římské sloupy, hosté budou moci pozorovat středomořské akvárium, recepční pult bude tvořen kamenným sarkofágem. V interiérech, jejichž řešení hraje dominantní úlohu, budou použity dobové artefakty jak v pokojích (jež

Vizualizace – Heřilka, a. s.

budou mít své názvy), tak ve společných prostorách hotelu. Wellness prostory budou zdobeny mozaikami, nástěnnými malbami, klenutými stropními podhledy s nepřímým osvětlením, jež vytvářejí tajemnou orientální atmosféru. Celkové řešení a moderní technologické vybavení wellness provozu vč. pulsujícího skleněného panoramatického výtahu, jenž propojí obě podlaží wellness, ji učiní velmi atraktivní.

Přístup veřejnosti

Stejně jako dosud budou gastronomické provozy vybudovaného wellness hotelu Alexandria poskytovat stravovací služby na vysoké úrovni jak ubytovaným hostům, tak i veřejnosti, obdobně také vybudované wellness centrum a klubové prostory.

A v dalších etapách plánované rekonstrukce budou oba objekty propojeny s nedalekou Moravou.

Zpracovala: MK

Otevírání pramenů – zahájení lázeňské sezony

Již po mnoho let se milou májovou slavností, které se účastní mnoho dětí i dospělých (jako účinkující či diváci), stalo slavnostní zahajování lázeňské sezony spojené s Otevíráním pramenů. Také letos bude probíhat tři dny od pátku do neděle s bohatým programem.

Pátek 8. května se děti místní ZŠ, DDM a ZUŠ oblečené v historických kostýmech budou pohybovat po areálu lázní od haly Vincentky až po Miramare a budou představovat tzv. **Živé obrazy z historie lázní** (od 14.30 do 17 hod.).

Sobotu 9. května orámuje tradiční **jarmark**, jehož stánky nejen s rukodělnými výrobky a další atrakce se rozloží v ulici Nábřeží od MěDK Elektra až po lékárnou U Najády (9-17 hod.). Tradiční pozvánku na Otevírání pramenů obstará jako každoročně historické **hasičské vozidlo** s vyhrávající krojovanou **Zálesankou**, která projede městem od 9 do 11 hod. Odpoledne z atraktivní **přehlídka historických vozidel**, jejichž kolona vyjede v režii Slováckého Veterán Car Clubu Uherské Hradiště ve 13 hod. od Požární stanice a zaparkuje v prostoru od lékárnou U Najády až po Jurkovičův dům, kde budou nablýskané vozy poutat pozornost do 17 hod. a doplní je **projížďka historických bicyklů** z Veselí v lázeňském areálu (14 až 17 hod.) Ve 14.30 se veřejnost může přesunout do haly Vincentky, v níž proběhne vernisáž výstavy nazvané **Lázeňská módní abeceda**. Na vystave-

ných panelech bude prezentována lázeňská móda první poloviny 20. stol., jež doplní také několik modelů na figurínách. Vernisáž ožíví svým vystoupením žáci literárně dramatického oboru ZUŠ Luhačovice. Ti, kdo nestihnou vernisáž, se mohou módní abecedou ve Vincentce pokochat až do 7. června. Od 15.30 do 17 hod. zazní na otevřeném pódiu Společenského domu **kolonádní koncert Salonního orchestru Brno**. A večer zakončí oblíbená **beseda u cimbálu** v sokolovně (od 19.30), kde si budou rozumět folklorní soubory Malé Zálesí Luhačovice a Brezová z Brezové pod Bradlom i jejich přátelé.

Neděli 10. května udá slavnostní tón **mše sv.** (8.30) v kostele Sv. Rodiny, po jejímž zakončení se (v 10 hod.) vydá procesi doprovázené folklorními soubory Malé Zálesí Luhačovice, Brezová z Brezové pod Bradlom, Olšava Uherský Brod, Fěrťušek Kelníky a Babčice Spytihněv k jednotlivým pramenům. Svěcení začne u nejbližšího sv. Josefa, poputuje dále k Ottovce a Dr. Šťastného, zastaví se u Jurkovičova domu, povede k Vincentce a slavnost uzavře u kaple sv. Alžběty. Odpolední hlavní

program s názvem **Folklorní návraty** bude na otevřeném pódiu Společenského domu koncertem dětských folklorních souborů. Od 15 do 17 hod. se v něm představí nedaleký FS Olšava Uherský Brod, domácí Malé Zálesí a slovenský host Brezová z Brezové pod Bradlom. A duchovní závěr učiní **Sváteční koncert české sborové hudby**, který v kostele

Sv. Rodiny (v 19.30) provede Pěvecký komorní sbor Dvořák Uherský Brod.

Doufejme, že hezkému průběhu oslav bude přát i počasí, aby se nemuseli účinkující s připraveným programem a diváci přesouvat do Společenského domu, MěDK Elektra nebo celé svěcení pramenů odehrát jen v interiéru kostela.

MK

Foto – Marta Kcaňková
Vedoucí Muzea Luhačovického Zálesí PhDr. Blanka Petraková plní slib, který učinila při otevření nové expozice zdejšího muzea v MěDK Elektra v červenci 2007. A tak 26. března t. r. zahájila další tematickou výstavu Svatba na Luhačovickém Zálesí, na níž až do 14. června představuje veřejnosti zdejší starobylé svatební zvyky. K vidění jsou např. rekonstruované svatební koláče i další náležitosti svatebních obřadů a mnoho dobových fotografií. Na snímku ze slavnostní vernisáže vysvětluje součásti svatebního kroje.

Luhačovická zastavení

Zkušený publicista Milan Švihálek, jež vydal v luhačovické edici *Prameny* v letošním roce výběr z článků a vzpomínek lázeňského lékaře Vlastimila Vokurky s plným názvem **Luhačovická zastavení starodávná i novější**, původně plánoval pro připravovanou publikaci název *Kufr plný vzpomínek*.

A když v březnu 2006 uveřejnil ve víkendové příloze regionálního deníku první část fiktivního rozhovoru s MUDr. Vlastimilem Vokurkou (k jeho nedožitým osmdesátinám), vzbudil očekávání, že se čtenáři jeho knížky dozví o člověku, který byl ředitelem luhačovických lázní v letech 1963 až 1971 a ještě jednou pověřeným ředitelem 1990-1991, mnohem víc. Faktograficky vycházel ze životopisu, který byl uveřejněn v Lázeňských listech č. 1 ze 30. ledna 2003, ale na další podrobnosti, vysvětlení či rodinné vzpomínky se až na výjimky nedostal.

Přesto to brožovaná publikaci o 158 stranách, jež však postrádá tiráž s náležitými údaji, neubírá na zajímavosti. Především zásluhou dr. Vokurky, jehož články, které psal v letech 1985 až 1997 nejprve pro Luhačovický zpravodaj (od r. 1991 pro Luhačovické noviny), jsou pestrým čtením o nejstarší historii Luhačovic, rozvoji zdejších lázní, osobnostech i mnoha aspektech

lázeňského života. Svým osobitým rukopisem, kdy čerpal informace z nejstarších průvodců, literatury, kronik, dobových lázeňských časopisů a bohatého archivu, je pak přetavil do článků, jež byly čtenáři v místním periodiku čteny s velkým zájmem. A to, že vícekrát opakoval některé skutečnosti v jednotlivých číslech časopisu nevařilo, naopak přispívalo k lepšímu zapamatování, což však působí rušivě ve vydané knížce, když se stejné věty dočítá čtenář na různých místech opakovaně i 3x. Autor materiály dr. Vokurky sestavil do 7 tematických kapitol, úvodu a závěru a jednotlivé články proložil otázkami, které mohou sloužit jako mezititulky. Uznání patří grafickému studiu, které dokázalo i z prastarých novinových a zažloutlých fotografií vyretušovat fotky, jež knížku hezky dokumentují, jen některé byly na úkor počtu příliš zmenšeny. Stejně jako byly články dr. Vokurky v obou časopisech příjemným čtením o zdejší minulosti, ubírá se i čtenář publikace od nejstarších idylických dob existence Luhačovic téměř k současnosti. Knížka však neaspíruje na systematické zachycení celé bohaté zdejší historie novodobého lázeňství, zvláště ne té, kterou tvoří od r. 1992 současná akciová společnost, již se

téměř nedotýká. Škoda, že se Milan Švihálek nevyvaroval v publikaci nedůsledností např. v psaní jmen (Serényiové, stavitel Prichan místo Pirchan apod.), názvu (rodištěm dr. F. Veselého je Bystřice nad Pernštejnem, nikoliv pod P.), zdejší Augustiniánský dům není klášter atd. a také se někdy pouští na tenký led volné fabulace, když chce vypořádat text do současnosti. Ale i přes tyto drobné výhrady bude knížka oprávněně žádaná a jistě se stane nejen součástí knihoven v Luhačovicích, ale odvezou si ji i četní lázeňští hosté a návštěvníci. Jak o tom svědčil zájem na křtu publikace spojený s autogramiádou 7. dubna, jež proběhly za účasti autora a dcery dr. Vokurky Evy Štolfové v kinosále MěDK Elektra, kde ohlásili záměr v publikování pokračovat.

MK

Služebník
www.sluzebnik.cz

REGIONÁLNÍ INFORMACE:
firmy • úřady • lékaři • organizace
inzerce zdarma • akce • události

aktuální vydání Služebníku Luhačovicko – Slavičínsko 2009 v prodeji od poloviny května

100 let od narození spisovatele Františka Kožíka

(16. května 1909 – 5. dubna 1997)

V letošním roce uplyne již 100 let od narození spisovatele Františka Kožíka. 16. května si na něj s láskou a vděčností zavzpomínají nejen pamětníci jeho dnů v našich lázních.

Luhačovice se původně málo zapsaly do jeho života, ačkoliv byly vzdáleny pouhých 15 km od jeho rodiště v Uher-ském Brodě. Za svých prvních 30 let do nich přijel jen 6x. Šlo však pouze o nahodilé, několikahodinové návštěvy.

Poté do zdejších lázní zavítal až po 26 letech. Tenkrát si odtud v r. 1966 přivezl podnět k napsání knihy o Leoši Janáčkově. Rok nato bydlel 2 dny v penzionu Dagmar, kdy v lázeňském archivu a i v Luhačovicích samotných hledal motivy a fakta o tehdejších dnech tohoto světového hudebního skladatele. V r. 1968 tu již besedoval o právě vyšlé knížce s lázeňskými pacienty. A o 2 roky později se ještě zúčastnil jako člen poroty soutěže mladých talentů – zpěvaček, kde na sebe upozornila Gabriela Beňačková. Ale to byly jen krátké pobyty.

Pevné sepětí s luhačovickými lázněmi si spisovatel Kožík začal vytvářet až ve svých 62 letech. V r. 1971 tak začala mnohonásobná řada 2 a 3týdenních léčebných pobytů.

Stále intenzivněji poznával jejich přírodní krásy, tiché procházky v okolních lesích vonících silicemi, citlivěji vnímal lázeňské parky s vůněmi růží a svěžích trávničků. Často uváděl, jak volně a lehce se mu psalo na lázeňské plovárně či na balkonu Smetanova domu. Více a více vrůstal do luhačovického prostředí. Zažíval lahodný pocit vnímání účinku minerálních pramenů a jiných léčebných procedur. Lékaři, lázeňské, servírky a pokojské přestali být anonymní, stali se lidmi plnými porozumění a ochoty, s moravskou bodrostí a laskavostí, se samozřejmým úsměvem na tváři a písnič-

kou na rtech. Častokrát se vyznal, že by si svůj život bez každoročního pobytu v Luhačovicích už ani nedovedl představit.

Setkával se v nich i s pacienty, se známými a přáteli, kteří za ním do lázni přijížděli nebo se tu s ním současně léčili. Rád vzpomínal na dirigenta Rudolfa Kvasnicu, pamětníka Leoše Janáčka, na spisovatele Adolfa Branalda, na brilantní recitátory Otakara Brouska a Vlastimila Fišara, na herce Ladislava Freje a Věru Galatíkovou, na Karla Effu a strýčka Jedličku.

Šťastná souhra všech popsaných okolností, všechno, co pro svou rozmanitost nelze zcela postihnout a vlastně ani vyjádřit slovy, patřilo bezpochyby k základním příčinám, proč začal mít spisovatel František Kožík Luhačovice a jejich lázně upřímně a natrvalo rád.

Jak by se mohly jeho luhačovické pobyty nezobrazit i v jeho literární tvorbě. Vedle zmíněného životopisného románu Po zarostlém chodníčku o Leoši Janáčkově se to nejvíce projevilo v knize o nezapomenutelném budovali luhačovických lázní MUDr. Františku Veselém. Vyšla v r. 1976 a spisovatel Kožík ji dal jméno Kouzelník z vily pod lipami. Zcela právem, neboť dr. Veselý byl oním kouzelníkem, který svou nezměrnou píli a zaujetím vykouzil z malých lázní, s německým nánosem, lázně bytostně moravské, lázně s bohatou a slibnou budoucností.

Je třeba také zdůraznit, že při tak časté přítomnosti spisovatele Kožíka v Luhačovicích vznikalo velmi mnoho dalších stránek rukopisů jeho děl. Vzpomeňme za všechny alespoň knížku Město šťastných lásek. Tvořil ji hned při svém prvním delším pobytu. Často vzpomínal, jak uvolněně se mu psalo, jak rychle se rozvíjel děj a jak se utěšeně plnil jeho pracovní blok. Ale i na četných jiných románech ulpěla jeho luhačovická spokojenost a pohoda.

Naše lázně byly i místem jeho pravidelných besed se čtenáři. Konaly se ponejvíce v komorním prostředí Lázeňského divadla. V odpovědích na otázky svým příznivcům vyprávěl o vlastní literární práci, vyznával se z lásky k rodnému kraji a vlasti, pronášel

Spisovatel František Kožík na besedě s autogramiádou v Luhačovicích v roce 1974

zajímavá a moudrá slova o životních pravdách a jistotách.

Zdejší prostředí se objevilo i v Kožíkově poezii. V r. 1969 u příležitosti 300. výročí první písemné zprávy o existenci luhačovických pramenů lázním věnoval báseň Barevné údolí, v r. 1978 báseň Luhačovická jitra. Obě jsou provoněny něhou a láskou k nim.

Spisovatel Kožík odesílal několik let svým přátelům a známým do nového roku veršovaná blahopřání, vyzdobená uměleckou grafikou. Nechybí ani jeho poslední přání do r. 1997, v němž dne 5. dubna jeho nemocné srdce dotlouklo naposled. Nechce se uvěřit, že od této chvíle uplynulo již více než 12 let.

Ve svém upřímném vyznání náklonnosti ke spisovateli Františku Kožíkovi, i úcty k jeho uměleckému odkazu, záměrně píše jen o té části jeho tvorby, jež se týká pouze luhačovických lázní. Jeho celoživotní dílo je stonásobně bohatší. Každá z jeho knih má schopnost přinášet povznesení a dávat příjemný pocit dobře a užitečně prožitých chvil. To je veliký dar!

MUDr. Antonín JANČÁŘ,
bývalý ředitel Čs. státních lázní
Luhačovice (1971-1990)

Mé pobyty v Luhačovicích (zaznamenané vlastnoručně dr. Františkem Kožíkem):

1. 1923 - školní výlet
2. 1928 – jednodenní návštěva
3. 1934 – výlet na 1 večer
4. 1936 – rozhlasová reportáž ze slavnosti
5. 1940 – literární beseda (poprvé v Domě B. Smetany)
6. 1940 – výlet ze Zlína (Filmové žně)
7. 1966 – podnět k napsání knihy o Janáčkově
8. 1967 – studium ke knize (pobyt v Dagmar, červenec)
9. 1968 – beseda o knize
10. 1970 – beseda a členství v porotě soutěže zpěvaček
11. 1971 – delší pobyt, vznik Města šťastných lásek (srpen)
12. 1972 – pobyt 29. 7.-13. 8., Dům B. Smetany
13. 1973 – červenec
14. 1974 – červenec, 3 týdny
15. 1975
16. 1976 – 16.-31. srpna, besedy
17. 1977 – 6.- 25. srpna (beseda 22. 8.)
18. 1978 – 6. – 27. srpna (beseda 24. 8.)

František Kožík

Poznámka:

V 1. č. Lázeňských listů z 1. května 1977 jsme uveřejnili osobní vzpomínku spisovatele Františka Kožíka na milované Luhačovice, kterou napsal na naše požádání do připravovaného lázeňského časopisu a nazval ji Moravský ráj. Dříve než stačila vyjít, autor Největšího z pierotů a řady dalších krásných životopisných románů o významných osobnostech, 5. dubna 1997 zemřel.

Barevné údolí

*Jak svěží akvarel, jenž nikdy nezestárne,
tak mám tě v paměti, ty hebké údolí,
kde věk se nadlehčí a nemoc nebolí.
Mé pouti k tobě nikdy nejsou marné.*

Kdo ví, co léčí vše tvé tajuplné vody...

*Já věřím na srdce, i když čas léta navál.
To znal už Janáček, když tady naslouchal
zavánům z pleti žen a křídům svobody.*

*Den stačí, večer, noc – a krev nám proměníš
tím horkým dechem trav s jiskrou písniček:
zde vše, co dýcháme, je neomylný lék.
Jsme lepší. Pravdiví. A máme k sobě blíž.*

Za kulturou do Městského divadla ve Zlíně

O tom, jak dobré se hraje divadlo ve Zlíně, se mohou kromě místních a stálých návštěvníků Městského divadla Zlín (MDZ) přesvědčit nyní i příznivci dramatického umění z mnoha míst naší země, kteří začali od loňského roku využívat možnosti zájezdů pořádaných CA Luhanka pro lázeňské hosty z Luhačovic. A po udělení **Ceny Thálie 2008** mladé člence zlínského uměleckého souboru **Petře Hřebíčkové** za titulní roli Maryši (*na snímku*) koncem letošního března to již tuší i zbytek republiky. Velkou radost měla herečka, její kolegové (je to již třetí Cena Thálie pro MDZ – po kolegyni Heleně Čermákové z r. 1999 a herci Luboru Tokošovi v r. 2001), vedení divadla, ale i všichni diváci, kteří umělecké snažení divadla sledují v posledních letech. Jen shodou okolností uvedené ocenění nedostali další zlínské umělci za role v předchozích představeních. Ale jak herci skromně říkají, ceny jim denně udělují diváci svým potleskem na každém představení. Navíc ve Zlíně mají svou každoroční anketu Aplaus, v níž diváci ohodnotí nejlepší inscenaci daného roku i nejlepšího herce a herečku. Petra Hřebíčková, stejně jako její kolega Dušan Sítek získal loňský Aplaus za roli Lízala (a byl za něj letos i v širší nominaci na Cenu Thálie) a i samotné představení Maryša ocenili zlínské diváci. Je tedy dobře, že uznání bylo povýšeno na celostátní úroveň. Jistě velkým zadostiučiněním pro hlavní představitelku i celý soubor byl navíc potlesk vestoje po odehraném představení v pražském Divadle pod Palmovkou v neděli hned po udělení Thálie.

Zájezdy z Luhačovic

Jak LL již průběžně informovaly, v listopadu mohli diváci z Luhačovic zhlédnout skvělé představení, v němž se hodně dozvěděli o králi komiků, **Charlie Chaplin ve světlech moderní doby**, v režii Jana Mikuláška. V únoru se naopak mohli pobavit a zasmát na retro muzikálu **Eva tropí hlouposti**, jímž hostující režisérka Hana Mikolášková vzdala poctu prvorepublikovým hvězdám Nataši Gollové, Oldřichu Novému i autorce Fan Vavřincové (*zájezd opět 9. května*). Účastníci březnového divadelního zájezdu se zase potěšili na známém muzikálu Milana Uhdeho s hudbou Miloše Štědrone **Balada pro banditu**, v režii uměleckého šéfa souboru Doda Gombára. A dubnový zájezd do divadla byl překvapen představením **Andělé všedního dne**, v němž režisér Petr Štindl v dramatině Doda Gombára převedl na jeviště stejnojmennou novelu Michala Viewegha.

Foto – archiv MDZ

Další premiéry

Na událost letošního roku v MDZ aspiruje inscenace **Rok na vsi** s podtitulem *Kronika moravské dědiny*, kterou s celým zlínským souborem a desítkou hostů nastudoval slavný režisér J. A.

Pitínský. K jevištnímu provedení románu Aloise a Viléma Mrštínových využil dramatině Miroslava Krobota, která oslovila diváky i kritiky v pražském Národním divadle v pol. 90. let. Ústřední roli Rybáře svěřil Josefu Králíkovi

z amatérského divadelního souboru a na jeviště pozval i děti. Rok na vsi je rovněž prvním scénografickým pokusem J. A. Pitínského (premiéra 28. února 2009). A uměleckým zážitkem je i divadelní freska německého dramatika Tankreda Dorsta **Merlin aneb Pustá země**, v níž Dodo Gombár nastudoval s uměleckým souborem artušovskou legendu z pohledu současníka (premiéra 25. dubna).

Setkání 2009 Stretnutie

MDZ také letos nezklame své diváky ani odbornou veřejnost a uspořádá již 14. ročník mezinárodního divadelního festivalu, na němž v týdnu 19. až 23. května předvedou své umění české, moravské a slovenské divadelní scény. Z celkem 19 představení se kromě hostitelského souboru na přehlídce objeví např. již tradičně Slovenské národní divadlo Bratislava s Havlovým **Odcházením** (19. 5. v 19 hod.), populární Radošinské naivné divadlo Bratislava s **Niekoľko rád slovenské** (20. 5. v 19 hod.), Národní divadlo Praha s inscenací **Mikve** (23. 5. v 19 hod.). Mezi dalšími dramaturgickými novinkami se blýskne i Slovenské divadlo Uherské Hradiště s muzikálem **Adéla ještě nevečeřela** (21. 5. v 19 hod.) a celý festival bude provázet jako vždy bohatý off program.

Marta KOZÁNKOVÁ

Foto – archiv

„Velcí mistři a láska. Velká díla a láska. Láska, jako inspirace k tvorbě. Láska, jako poslední výkřik. Láska jako bolest. Láska jako radost. Láska, láska, láska. Hra o Leoši Janáčkovi, který na sklonku života vzplanul k mladé ženě – Kamile Stösslové. Miloval ji, trápil se pro ni a posílal jí dopisy plné vášně. Právě tato žena se stala inspirací k jeho kvartetu *Listy důvěrně*“. Stojí v anotaci ke komornímu dramatu známého irského dramatika Briana Friela s názvem *Listy důvěrně*, jež uvedlo Národní divadlo v Praze na

Janáčkovy Listy důvěrné

scéně Divadla Kolovrat v české premiéře 19. února 2009. Režisérka Lucie Bělohorská v překladu Pavla Dominika zde rozehrává s pomocí Jiřího Štěpničky (Janáček), Sabiny Králové (múza Kamila), Jaromíry Mílové (choť Zdenka) a Jany Janěkové ml. (badatelka Anežka píšící disertační práci) milostný trojúhelník. Autor hry (a tedy i režisérka s interprety) se snaží dobrat, do jaké míry měla osudová láska velkého skladatele ke vdané Kamile Stösslové vliv na jeho tvorbu, resp. jak se odráží v jeho posledním velkém díle – smyčcovém kvartetu *Listy důvěrné* vytvořeném v posledních měsících života. A ač k tomu využívá autentické Janáčkovy korespondence, Památníku pro Kamilu Stösslovou (L. Janáček jí napsal přes 700 dopisů) i dalších dobových materiálů, jež vkládá do úst všem aktérům, nemůže dojít spolehlivého či jednoznačného výkladu (stejně jako všichni badatelé a teoretici před ním). A tak si divák pomyslí, stejně jako Janáček v dialogu s dorážející Anežkou: „Vy mi tu čtete nějaká slova, ale já jsem psal hudbu! A v tom je rozdíl. Přestaňte se už laskavě šťourat v mém osobním životě. Přestaňte zkoumat, co

jsem měl v Luhačovicích k snídani, a koho jsem tam kdy potkal.“ A možná se raději zaposlouchá do živé hudby (všechny čtyři věty obou kvartetů postupně během představení zazní) v podání ženského smyčcového kvarteta Eve Quartet. A uvědomí si, že dílo velkého Janáčka přežívá i bez toho, aniž by musel jeho posluchač znát pramen tvůrčí inspirace.

A jak je u naší první scény zvykem, vydala i k této inscenaci bohatý divadelní program, do nějž jsou zahrnuty vedle textu vlastní hry časová osa Janáčkovy života, studie Miloše Štědrone a Evy Drtílkové, Můj Janáček Milana Kundery, zkrácený Památník pro Kamilu Stösslovou, vč. portrétů dramatika, inscenátorů a herců. Doprovázeny řadou fotografií, kde znalci luhačovických reálií velmi snadno rozpoznají zdejší dobové lázeňské kulisy. A stejně jako se hudba Leoše Janáčka (ostatně s Kamilou Stösslovou se poznali právě v Luhačovicích v červenci 1917) zde dobře vyjímá, tak by i této inscenaci slušelo někdy v budoucnu uvedení na Janáčkově festivalu, který letos vstoupí již do 18. ročníku.

MK

Aby měl návštěvník pocit, že vstoupil do meziválečného Zlína

Vernisáž výstavy Fenomén Baťa – zlínská architektura 1910-1960, kterou pořádá Národní galerie (NG) v Praze a Krajská galerie výtvarného umění (KGVU) ve Zlíně, se 19. března v pražském Veletržním paláci stala malou demonstrací příznivců města Zlína. Nejen díky účasti hejtmána Zlínského kraje Stanislava Mišáka, primátorky statutárního města Zlín Ireny Ondrové, kteří výstavu zaštilili, hejtmánova náměstka Libora Lukáše, radního Jindřicha Ondruše, ale především poslanců a senátorů za Zlínský kraj a dalších rodáků působících v Praze a všech dalších početných hostů, kteří se přišli na zahájení výstavy podívat. Výstava, kterou připravily kurátorky Ladislava Horňáková z KGVU ve Zlíně a Radomíra Sedláková z NG v Praze, potrvá do 31. května 2009. V jejím rámci proběhne i odborné sympozium 19. až 23. května v Praze a ve Zlíně a výstava bude přenesena na podzim do mnichovského muzea moderního umění a koncem r. 2010 ji zhlédne město Zlín. Luhačovickou rodačku Mgr. Ladislavu Horňákovou jsem požádala o rozhovor.

■ Jak vznikl nápad uspořádat výstavu v Praze?

Impulsem byla společná návštěva generálního ředitele NG a tehdejšího hejtmána ZK ve zlínské galerii výtvarného umění před 2 lety. Bylo dojednáno, že by galerie i zlínský region mohly být ve Veletržním paláci představeny unikátní galerijní sbírkou architektury firmy Baťa. Byla přislíbena finanční podpora od Zlínského kraje i statutárního města Zlín. Přesto, že zlínská galerie uspořádala již řadu výstav významných osobností meziválečné architektury i souborných výstav, je to první projekt na tak velkém výstavním prostoru.

■ Co jste si vytkli za cíl expozice?

Výstava se snaží představit veřejnosti jednu z významných oblastí rozsáhlé činnosti firmy Baťa – meziválečnou firemní architekturu. Přibližuje proměnu Zlína v 1. pol. 20. stol. Neuvěřitelně rychlý rozvoj a přerod malého 3tis. městečka na poč. minulého stol. v rozsáhlou 40tis. průmyslovou aglomeraci s unikátní architekturou a životním stylem. Bylo to nejvýznamnější období zlínského regionu a také významná kapitola v dějinách meziválečné československé architektury. Výstava poukazuje na významné stavby firmy Baťa i na jejich architektky. Prezentovány jsou i návrhy slavného Le Corbusiera pro firmu Baťa. Chtěli jsme také seznámit s expanzí firmy Baťa nejen do celého Československa, ale i celého světa v měřítku, v jakém se to žádnému dalšímu českému podnikateli nepodařilo. Nebyla to jen rozsáhlá firemní obchodní síť s obuví a obchodní Domy služeb, ale také vývoz celých továrních celků a sídlišť, takových malých Zlínů, po celé Evropě i mimo ni.

■ Jak dlouho trvala její příprava a příprava výpravného katalogu?

Loni v létě byly schváleny krajem i městem finanční prostředky, podepsána smlouva o spolupráci s NG a začalo se s přípravou její konkrétní podoby. Zabývám se meziválečnou zlínskou architekturou již přes 20 let a za tu dobu se mi podařilo získat, většinou darem, rozsáhlou fotografickou a originální plánovou dokumentaci i přehled o tom, kde jsou uloženy významné materiály. Postupně byl proto vypracován seznam zápůjček. Na výstavě jsou prezentovány vedle naší sbírky a sbírky NG především archivní materiály z Muzea města

Brna, Moravského zemského archivu, pracoviště Zlín a Státní okresní archiv Zlín, z Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně (především z Obuvnického muzea) a Národního filmového archivu. Pro výstavu architektury jsou důležitými

a napočítala jsem jich přes 140. Fotografii bylo z původních předloh na výstavu zhotoveno 290. Součástí výstavy je i 16 velkoformátových fotografií, které tvoří úvodní vstupy a předěly jednotlivých částí expozice a fotografické pásmo

Foto – Marta Kozánková

Prostory Veletržního paláce umožňují vyniknout zajímavé expozici zlínské architektury

exponáty modely staveb. Ve svých sbírkách jsme měli několik architektonických modelů a díky finančnímu příspěvku mohla být zadána výroba 10 dalších. Čas nás tlačil také při přípravě rozsáhlé publikace k výstavě. Oslovili jsme odborníky, zabývající se firemní historií, urbanismem, architekturou, ale i kulturou, výtvarným uměním, filmovou tvorbou, propagací, firemní výrobou (automobily, letadla). Jako editorka jsem se společně s grafikem publikace, výstavy i celé propagace Zdeňkem Macháčkem snažila přiřadit k příspěvkům odpovídající dokumentaci, především dosud nepublikovanou. Využili jsem i řady fotografií významného českého fotografa Josefa Sudka. Vzhledem k tomu, že jsem musela dokončit i další výstavní projekty, byl na přípravu výpravného 300s. katalogu čas od konce listopadu. Takže byla nutná práce o víkendech a svátcích. Zvládli jsme i anglickou verzi, která je první rozsáhlou publikací o zlínské architektuře v angličtině, a doufám, že přispěje k mezinárodní propagaci Zlínského kraje.

■ Kolik je na výstavě exponátů? A které považujete za nejatraktivnější?

Je třeba je rozdělit na 2 části. Jednak jsou to originální plány, modely, plakáty, publikace, nábytek, výrobky firmy Baťa a reklamní filmy a potom fotografie meziválečného Zlína. Ty první jsou obsaženy v soupisu exponátů v katalogu

fotografií současného Zlína, aby bylo umožněno těm, kteří Zlín neznají, srovnání minulosti se současností. Měli jsme přislíbeny i vůz, v němž jezdil Tomáš Baťa, od sběratele Aloise Samohýla a také letoun typ Zlín XII z vojenského muzea, ale z technických důvodů je nebylo možné vystavit. Zajímavých exponátů je i tak na výstavě hodně, za všechny bych jmenovala téměř 4m mapu regulace Zlína, originální fotografie Josefa Sudka, rozměrné barevné plány od F. L. Gahury nebo Vladimíra Karfika, reklamní plakáty firmy Baťa z celého světa, rozsáhlou kolekci obuvi firmy Baťa, příklady dalšího výrobního sortimentu, např. pneumatika, plynové masky či jízdní kolo. Firma plánovala ještě před válkou vedle výroby vlastních letadel i výrobu lidových automobilů, k tomu se zachovala zajímavá fotodokumentace. Řada těchto unikátů je vystavena poprvé. Zaujímou jistě i firemní filmové reklamy s řadou významných herců a především propracované architektonické modely.

■ Jaký zaznamenáváte ohlas?

Zaznamenala jsem zatím jen kladný. Doufám, že se nám podařilo splnit cíl, se kterým jsme výstavu koncipovali: aby měl návštěvník pocit, jako by vstupoval do meziválečného Zlína a postupně se seznamoval se vznikem firemní architektury, s jednotlivými stavbami i historií

a činností firmy Baťa i jejím významem. Někteří pamětníci postrádají bližší údaje o rodině Baťů, jsou však podrobně rozepsány v naší publikaci. Výstava se nezabývá historií rodiny a jejími osudy, je to především prezentace meziválečné firemní architektury a jejího odkazu. Je připravena řada doprovodných programů a také komentované prohlídky, jež jsou v režii mé pražské spoluautorky a kurátorky výstavy za NG Radomíry Sedlákové. Specializuje se především na poválečnou výstavbu Zlína. Její rodiče pracovali v Baťově firmě, a tak Zlín dobře zná a zůstala jí řada osobních dokumentů, z nichž část je také na výstavě prezentována.

■ Čím je Baťa, který byl také častým návštěvníkem Luhačovic, podle vás pro dnešní dobu inspirující?

Zakladatel firmy Tomáš Baťa i jeho pokračovatelé dali Zlínu nejen nečekané rozměry a nezaměnitelnou tvář, ale i nový životní styl. Do jeho továrny a města přicházeli lidé z celého okolí a později ze všech koutů republiky. Často pocházeli z nejhudších poměrů. Museli se naučit žít ve zcela nových podmínkách a rychlém životním tempu. Díky zcela výjimečnému růstu a prosperitě firmy a vlivu Tomáše Bati se stal Zlín v meziválečném období moderním centrem s unikátním architektonickým stylem i životním tempem. Životní úroveň a péče o zaměstnance i obyvatele tu byla brzy na vyšším stupni než v celé republice. Baťa je pro nás i dnes inspirující v řadě oblastí, ať je to výroba, systém řízení a motivace, obchod a obchodní strategie, stavebnictví, rozvoj vědy a techniky a jejich uplatňování v praxi, ekonomika, školství a vzdělávání, propagace. Měl schopnost obklopit se osobnostmi, dát jim prostor pro růst pracovních výsledků a také snahu stále vše zdokonalovat a hledat nová a lepší řešení. Byl by to výčet na několik stránek. A tak jako v jiných oborech, i v oblasti architektury využíval nejnovějších poznatků a technologií a dosáhl významných výsledků. Výstavba Zlína, obchodní síť, továren i satelitních sídlišť byla řízena a realizována na stejném principu jako výroba obuvi – vše postupovalo jako na běžícím pásu v duchu unifikace a standardizace podle hesla Rychle, kvalitně, ekonomicky. Z toho by si i dnešní doba mohla vzít příklad. **Marta KOZÁNKOVÁ**

Lázeňské tamtamy aneb Ze společnosti

☞ Lednové hemžení evropských politiků, jejich spolupracovníků, doprovodu a početného servisu v Luhačovicích jen těžko něco překoná. Malou kapkou byly sestry, které si přijely osvěžit znalosti v péči o diabetiky (14. března), a o něco větší lékaři i sestry, jež se sjeli na XVI. luhačovické dny (27. až 28. března). Silnou konkurencí však už byly letošní 45. diabetologické dny, které přivály (23. až 25. dubna) do zdejších končin četné lékařské odborníky ze všech koutů naší i Slovenské republiky. Vyjma MěDK Elektra, který praskal ve švech, a Společenského domu, jejich početnost zaznamenaly zdejší hotely i penziony, ale také módní butiky a obchůdky se suvenýry a lázeňskými oplatky.

☞ Rovněž velikonoční svátky s krásným počasím přilákaly na lázeňské korzo velké davy návštěvníků, že si prý domorodci připadali jako na Václavském náměstí. A teplé počasí, které letos ani nevykazovalo aprílovou proměnlivost, popohnalo vše do bujné zeleně a květu, jimž zahradníci ani nestačili uchystat podmínky. Lákavější Luhačovice už ani nemohou být.

☞ Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně udělila poprvé v historii čestný doktorát, pro nějž si 22. dubna přijel do Zlína José Manuel Barroso, předseda Evropské komise. Titul doktor honoris causa mu na slavnostní promoci v budově Univerzitého centra udělil rektor Ignác Hoza za zásluhy o připojení České republiky k Evropské unii. Zlínský kraj se tak letos již podruhé po lednové ministeriádě „přiblížil“ Bruselu.

☞ Jinak březnové a dubnové kulturní pořady se letos odehrávaly v prostorách kavárny LH Palace, který se tak stal centrem zajímavých programů pro lázeňské hosty i další návštěvníky – tak jako kdysi Palace-Hotel Drtílek.

☞ Zdejší Filmový klub Třetí oko skromně, ale vytrvale v ne příliš vynikajících technických podmínkách zdejšího kina Elektra naplňuje nabídku kvalitních filmů, jež sice nelámou žebříčky návštěvnosti, ale bez nichž by se filmové umění neposouvalo dál. Podobně i v běžném programu kina Elektra, které v souladu se silou reklamy sahá po osvědčených komediích či thrillerech, se občas zaskví i Oscary (kritikou a festivaly) oceněná kvalita. Místní i lázeňští hosté, kteří se nespolehají jen na televizní seriály, tak často uvítají snímek, který jim třeba doma utekl. **ma**

Ze života a. s. Nemožné ihned, zázraky do 3 dnů

Letošní razantní nástup jara si vyžádal urychlený jarní úklid celého lázeňského areálu, i když díky lednové ministeriádě a všem velkým přípravám před ní bylo nejen ve Společenském domě a okolí vykonáno mnoho úprav a oprav v předstihu. Navršení a uhrabání nové vrstvy písku na Lázeňském náměstí předcházelo doslova vymetání (velkými smetáky) zbytků makadamu z provizorní cesty, jež byla pohotově vybudována kvůli velkému podmacení pro příjezdy delegací. Pravidelnou pozornost po zimní přestávce si vyžádaly fontány. Bruselská (před hotelem Dům Bedřichy Smetany) se s ulehčením vzdala zimního zábalu, trysky Kruhové (na Lázeňském náměstí) byly jako každoročně vyčištěny, takže se obě konejšivě rozšuměly za přizvukování té Bílé (před hotelem Jestřabí). A pramen Dr. Šťastného si již také vesele odfrkává. Opravené lavičky jsou k dispozici unaveným korzujícími i slunícím se jak na kolonádě, tak v celém parku i před pódiem Společenského domu.

O údržbu a květinovou výzdobu lázeňského areálu se od ledna letošního roku starají pracovníci nové firmy – EMSEKO ze Zlína, jež vyhrála po odchodu dosavadní firmy Derkač výběrové řízení. S chutí se pustila do jarního kleštění rozsáhlého lázeňského parku a jejím přičiněním prohlédla i někdejší Japonská zahrádka (v koutu před Jestřabím) a na záhonech se rozkvetou jarní zástupci (z celoročního počtu 11 tisíc sazenic) květinové výzdoby.

Od 19. dubna se po delší provozní přestávce rozběhl také Společenský dům s Rehabilitačním pavilonem a dalšími provozny tohoto hospodářského střediska. Lázeňští hosté, zvyklí na pobyt, stravování a léčebnou péči v samotném centru Lázní, se tak s potěšením vrátí do svých oblíbených míst a ke známému personálu. Ten se od ledna t. r. rozrostl o 58 zaměstnanců různých profesí, aby pokryli služby přijíždějících hostů do všech hotelů i penzionů.

V dubnu také proběhlo volební kolo pro zvolení zástupce zaměstnanců Lázní Luhačovice, a. s., do dozorčí rady akciové společnosti. Pracovníci si ze svého středu zvolí toho, kdo bude zastupovat jejich zájmy ve vedení společnosti v dalším 5letém období.

Jinak ve všech střediscích probíhají informativní besedy vedení se zaměstnanci.

A na staveništi wellness hotelu Alexandria v centru Luhačovic se dál pilně pracuje.

LL

Představujeme Vám

Nezpochybnitelné krédo **Martiny Valáškové** S úsměvem jde všechno líp se dá mladé a hezké recepční věřit. Lázeňští a hoteloví hosté si již několik let pochvalují, když se na ně po ránu usměje, že mají hned lepší den.

Foto – Marta Kazánková

Rodačka z Uherského Brodu vystudovala 4letou Střední odbornou školu – obor hotelnictví a turismus v Uherském Hradišti. Po maturitě v r. 2002 pokračovala ve 3letém studiu na Vyšší odborné škole – obor rozvoj a řízení regionální turistiky v Opavě, kde získala v r. 2005 titul DiS. Ještě o prázdninách nastoupila v červenci jako recepční do hotelu Jestřabí v Lázních Luhačovice, a. s. Po několika měsících přešla do recepce Jurkovičova domu s tím, že částečně působila i v recepci Domu Bedřicha Smetany, kde se od r. 2006 stala vedoucí recepce. A od března 2009 povýšila do funkce vedoucí recepce a ubytovacích služeb Jurkovičova domu. Má zde na starosti 5 recepčních a 9 pokojových a uklízeček. Ke kapacitě hotelu Jurkovičův dům (s 80 lůžky) patří i penzion Chaloupka (se 6 lůžky) a zrekonstruovaná vila Alpská růže (s 20 lůžky). O oblíbenou komunikaci recepční s lázeňskými a hotelovými hosty i přes administrativu, která nyní tvoří hlavní náplň její práce, však nepřišla. Ze své kanceláře (kterou sdílí s pracovníci pro časování procedur) za recepci, v níž se zabývá odvody tržeb, směnárnou, evidencí lázeňských poplatků a doplňkového prodeje či prodeje nápojů v minibaru, ale i pravidelnými poradami s recepčními (jimž navíc rozepisuje služby) a pokojovými či měsíčními uzávěrkami ad., ráda zajde k recepčnímu pultu. Aby pomohla vyřešit problém či komplikaci a také řeší připomínky hostů z ankety spokojenosti – jak jinak, než s úsměvem. Do její kompetence spadá dále řízení úklidových prací a ve spolupráci s provozním manažerem řeší provozní závady. Se zahraničními hosty se domluví anglicky a německy a obsáhla i základy ruštiny a španělštiny.

Denně dojíždí z Uherského Brodu, kde bydlí s přítelem Jaroslavem. Jejím koníčkem je cestování – hlavně po hradech a zámcích v ČR, četba románů, detektivek i cestopisné literatury. Ráda zajde také do divadla a věnuje se orientálnímu tanci. Prioritou je však seberealizace v zaměstnání, přiznává s úsměvem workoholika. **MK**

Olga radí

S příchodem jara jsou spojené krátké sukně, tenká saka a první nachlazení a červený nos. Krom prodloužení sukně a vyteplení saka existují i jiné prostředky, jak se jarním nemocem bránit.

V první řadě nezapomínejme na vitamíny, které v brzkém jarním období nalezneme spíše v zelí než v ovoci.

Dále náš imunitní systém podpoří zdravé zakysané mléčné výrobky. Vybírejte si nejlépe ty s označením ČERSTVÉ, tzn. s maximální expirací 5 dnů. Výrobky s prodlouženou trvanlivostí bývají obohaceny o umělé mléčné kultury, jejichž působnost se nedá s těmi v čerstvých výrobcích vůbec srovnávat. Možná vás překvapí, že české mléčné výrobky kvalitou mnohonásobně převažují ty dovážené. Výrobek s trvanlivostí maximálně 5 dnů se zřejmě příliš nehodí na export do ciziny, kde potřebuje čas nejen na samotný export, ale také na rozvoz do obchodních řetězců. Na vlastní prodej by zbylo cca 1-2 dny. Aby působily co nejefektivněji, zařazujte je ke snídani a nalačno. Tím nejlépe revitalizujeme střevní mikroflóru, která podporuje imunitní systém. Přiznám se, že mě vždycky zabolí u srdce, když vidím doporučení „odborníků“ sníst juice z ananasu nebo grapefruitu. Prázdny žaludek v ranních hodinách obsahuje vysoký podíl kyseliny, která může naleptávat jeho stěny a tím zapříčinit žaludeční vředy. Pokud do prázdného a kyselého prostředí žaludku přijde hrubá vláknina společně s ovocnými kyselinami, zvyšuje se riziko narušení žaludeční stěny a rozleptání vředu. Proto nejlepší snídaní tvoří bílkovina ve spojení s celozrny. Dobře stravitelná bílkovina má zásaditý charakter a tím se pH žaludku zneutralizuje. Ovoce proto raději do stravy zařazujeme až na svačinu, kdy už našemu GIT nezpůsobuje problém, ale naopak přináší vstřebatelné vitamíny a využitelnou celulózu.

A v neposlední řadě pomáhá organismu bránit se nemocem i pitný režim, protože díky němu vylučujeme odpadní a škodlivé látky, a tak jej neustále čistíme.

Takže ať jaro uvítáte plni zdraví a optimismu!

Olga ZBOŘILOVÁ, nutriční terapeutka LH Morava

OTEVÍRÁNÍ PRAMENŮ

Návraty do lázní Luhačovice 2009

14.30–17.00 **Zivé obrazy z historie lázní** Program ZŠ, DDM, ZUŠ Luhačovice, trasa jednotlivých stanic povede od hotelu Miramare k hale Vincenka; Lázeňský areál

Pátek 8. května

9.00–17.00 **Jarmark** Ulice Nábřeží

9.00–11.00 **Pozvánka na prameny** Projížďka historického hasičského vozidla a dechové hudby Zálesanka městem od Požární stanice do Pražské čtvrti; Lázeňský areál, město

Sobota 9. května

13.00–17.00 **Přehlídka historických vozidel** Výjezd kolony ve 13.00 hodin od Požární stanice, přehlídka zaparkovaných vozů u Jurkovičova domu; Lázeňský areál

14.00–17.00 **Projížďka historických bicyklů** Lázeňský areál

14.30 **Vernisáž výstavy Lázeňská módní abeceda** Vystoupí ZUŠ Luhačovice; Hala Vincenka

15.30–17.00 **Kolonádní koncert Salonního orchestru Brno**; Lázeňské náměstí

19.30 **Beseda u cimbálu** Beseda u cimbálu za účasti folklorních souborů Malé Zálesi Luhačovice, Brezová z Brezové pod Bradlom s vjukou tanců pro veřejnost; Sokolovna

8.30 **Slavnostní mše svatá** Kostel Svaté Rodiny

Neděle 10. května

10.00 **Přívod se svícením pramenů** Trasa po pramenech

15.00–17.00 **Folklorní návraty** Malé Zálesi Luhačovice, Brezová z Brezové pod Bradlom, Ořava Uherský Brod, Přetáček Kelínky, Babčice Sprotihněv; Lázeňské náměstí

19.30 **Sváteční koncert české sborové hudby** Pěvecký sbor Dvořák Uherský Brod; Kostel Svaté Rodiny

Lázeňská módní abeceda Výstava o historii lázeňské módy od 9. května do 7. června; Hala Vincenka

Zájezdová představení

so 9. 5. Eva tropí hlouposti - muzikál, Městské divadlo Zlín (19 hod.)

Odjezd v 18 hod. od CA Luhanka, hotelů Praha a Pohoda

so 16. 5. Sandokan a piráti z Mompracemu - Městské divadlo Zlín (17 hod.)

Odjezd v 15.45 od CA Luhanka, hotelů Praha a Pohoda

pá 22. 5. a so 23. 5. Richard III. - pražský Divadelní spolek Kašpar na hradě Brumově (20.30)

Odjezd v 18.45 od CA Luhanka, hotelů Praha a Pohoda

Vstupenky včetně dopravy zajišťuje CA Luhanka

Poděkování

Rádi bychom co nejsrdečněji poděkovali celému personálu lázeňského hotelu Jurkovičův dům za vytvoření příjemné atmosféry po celou dobu našeho Silvestrovského pobytu. Speciální poděkování bychom chtěli vyjádřit personálu kuchyně a restaurace a také provoznímu manažerovi za jeho vstřícnost a ochotu.

Manželé Poledníkoví se synem Ondřejem z Orlové

Poděkování

Rád bych se podělil o své poznatky, které jsem získal během lázeňské léčby, již absolvuji každý rok zjara od poloviny dubna do poloviny května. Je to již moje 12. komplexní lázeňská léčba – vždy v Luhačovicích a pokaždé v LH Morava. Lázeňská léčba mi velmi pomáhá vylepšit zdravotní stav, a to každý rok s tak velkým efektem, že při nástupu na léčení potřebuji vždy ošetření lékařů a po měsíční intenzivní léčbě se můj zdravotní stav tak vylepší, že se cítím tak o 10 let mladší, i při mnohem nižších dávkách léků, které užívám. Jsem velice vděčný, že se zde můžu takovým způsobem přeléčit. Jsem velice spokojený pacient, je o mě velice dobře postaráno, a to ve všech směrech, proto bych chtěl poděkovat všem, co se na tom podílejí.

Milan Souček, Dačice

Nejprodávanější

**Knihkupectví
Blanky Lekešové**

Masarykova 185, Luhačovice

Beletrie

1. R. Yates - Nouzový východ
2. K. Hosseini - Tisíce planoucích sluncí
3. J. Medlicott - Pouta domova

Populárně naučná literatura

1. L. Špaček - Nová velká kniha etikety
2. M. Salim - Vnitřní bdělost
3. Ch. Boiron - Proč důvěřuji homeopatii

Dětská literatura

1. J. Kahoun - Pro zvědavá ouška
2. A. Lindgrenová - Strašidlo sušinka
3. L. G. Rymondová - Oskar a měsíční kočky

Kulturní program

Společenský dům

zač. v 19.30

út 5. 5. České doplňky stravy - přednáška (15 hod.)

st 13. 5. Růže pro operetu, potlesk pro muzikál - M. Šnytová a P. Murcek zpěv, M. Horáčková - klavír

st 20. 5. Goethův Faust - scénické čtení, účinkují: M. Málková, J. Zapletal, R. Pellar, M. Friedl

út 26. 5. Martha a Tena dvojhlasně koncert sester Elefteriadu

čt 28. 5. Antarktida - kontinent míru a vědy - přednáška s promítáním

pá 29. 5. Koncert žáků ZUŠ Luhačovice

Kolonádní koncerty

Lázeňské náměstí, zač. v 15 hod.

ne 17. 5. Dívčí saxofonový orchestr Luhačovice

ne 24. 5. Komorní dechová harmonie Brno

ne 31. 5. Vystoupení dětského souboru Skoronice a hudecké muziky

LH Morava - kavárna

zač. v 19.30

každé po - Večery s harmonikou

Vinárna Domino

Taneční večery - každou so od 19 hod. hraje Record

Knihovna

LH Palace po, st, čt 13-15 hod.

Předprodej vstupenek

LH Palace - knihovna

CA Luhanka

Muzeum Luhačovického Zálesí

MěDK Elektra - otevřeno denně 9-12, 13-17 hod. (kromě pondělí)

MěDK Elektra

sál Rondo

so 2. 5. Svatý Pluk a Pepa Vojtek - koncert pěveckého sboru a frontmana skupiny Kabát (19.30)

Taneční čtvrtky s dechovkou

zač. v 19 hod.

čt 7. 5. Stríbrňanka

pá 8. 5. Surf - Eva a Vašek

čt 21. 5. Lhoňanka

čt 28. 5. Boršičanka

Programy

so 23. 5. Luhačovice - město zdraví a módy - zábavná módní show (19 hod.)
pá 29. 5. Kříž u potoka - představení Divadla Na prádle (kinosál 8.30 a 10.30 pro školy)

Kino MěDK Elektra

zač. v 19.30

pátek 1. 5.

Che Guevara revoluce (USA, Špan., Fr. s tit.)

sobota 2. 5. a neděle 3. 5. v 16 hod.

Příběh o Zoufálkovi (USA, anim.)

sobota 2. 5. a neděle 3. 5.

Marley a já (USA s tit.)

čtvrtek 7. 5.

Strážci-Watchmen (USA s tit.)

pátek 8. 5. v 17 hod. i 19.30

Stmívání (USA s tit.)

čtvrtek 14. 5. a pátek 15. 5.

Sedm životů (USA s tit.)

neděle 17. 5.

Milionář z chatrče (VB s tit.)

úterý 19. 5. a středa 20. 5.

Pochyby (USA s tit.)

čtvrtek 21. 5. a pátek 22. 5.

Líbáš jako Bůh (ČR)

sobota 23. 5. a neděle 24. 5.

Sex Drive (USA s tit.)

čtvrtek 28. 5. v 16.30

Pink Floyd: The Wall (VB s tit.) - Bio Illusion

čtvrtek 28. 5. a pátek 29. 5.

Vévodkyně (USA s tit.)

sobota 30. 5. a neděle 31. 5. v 16 hod.

Bolt - pes pro každý případ (USA, anim.)

sobota 30. 5. a neděle 31. 5.

Normal (ČR)

Filmový klub Třetí oko

středa 6. 5.

Katyň (Pol. s tit.)

středa 13. 5.

Rembrandtova noční hlídka (VB, Niz., Pol., Kan., Fr. s tit.)

středa 27. 5.

Ozvěny MFDF Jihlava dokument (ČR)

Galerie Elektra

F. Kubina - olejomalby

Změna programu vyhrazena

Objednávka předplatného

Lázeňské listy – Luhačovice

V roce 2009 vyjde ještě 6 čísel, tj. celkem 44 Kč

Na základě vyplněné objednávky Vám bude zaslána poštovní poukázka k úhradě, poštovné hradí vydavatel

Předplacené výtisky dodávejte na adresu:

Od čísla: _____

Jméno a příjmení: _____

Ulice, číslo domu _____

Obec, město + PSČ _____

Vyplněnou objednávku zasílejte laskavě na adresu redakce:

Lázeňské listy – Luhačovice
Lázeňské nám. 436, 763 26 Luhačovice

LUHANKA Luhačovická cestovní a informační agentura

Nabídka polodenních zájezdů – květen

Buchlovice, Velehrad

pátek 1. 5. a sobota 9. 5.

Prohlídka barokního zámku a zámeckého parku. Bazilika na Velehradě – poutní místo spojené s cyrilometodějskou tradicí. Degustace moravských vín.

Plná cena 319 Kč, bez ochutnávky 279 Kč,
senioři 309 Kč, senioři bez ochutnávky 269 Kč

Kroměříž

sobota 16. 5. a 30. 5.

Návštěva města nazývaného Hanácké Atény s památkami UNESCO. Prohlídka Arcibiskupských zámeckých sklepů s výkladem a ochutnávkou nebo návštěva Arcibiskupského zámku, volný čas – muzea nebo posezení v kavárně.

Plná cena 299 Kč, bez ochutnávky 259 Kč, bez vinných sklepů 239 Kč

Baťův kanál

středa 6. 5., 13. 5., 20. 5. a 27. 5.

Dvouhodinová plavba po Baťově kanálu. Degustace moravských vín ve vinném sklípku.

Plná cena i senioři 379 Kč, bez ochutnávky 359 Kč

Vizovice

čtvrtek 7. 5., 14. 5., 21. 5. a 28. 5.

Návštěva výroby Vizovického pečiva a prohlídka barokního zámku se sbírkou porcelánu a obrazů. Exkurze v lihovaru R. Jelínek s ochutnávkou, možnost nákupu v podnikové prodejně.

Plná cena 299 Kč, bez ochutnávky a senioři 279 Kč, senioři bez ochutnávky 259 Kč

Milotice, Strážnice

středa 6. 5. a pátek 22. 5.

Návštěva malebného barokního zámku v obci Milotice. Prohlídka Zámeckých vinných sklepů s ochutnávkou vín.

Plná cena 349 Kč, bez ochutnávky a senioři 329 Kč, senioři bez ochutnávky 309 Kč

NÁŠ TIP

Tupesy, Buchlovice, Velehrad

pátek 15. 5. a 29. 5.

Prohlídka Muzea tupeské keramiky a majolikové dílny. Prohlídka barokního zámku a zámeckého parku. Bazilika na Velehradě – poutní místo spojené s cyrilometodějskou tradicí.

Plná cena 309 Kč, senioři 299 Kč

Odjezd:

12.10 CA Luhanka, 12.15 hotel Praha, 12.20 hotely Pohoda, Ogar, Adamantino, Fontána
Předpokládaný návrat: 16,30 hod.

Rožnov pod Radhoštěm

sobota 23. 5. celodenní

Návštěva Valašského dědiny, kde proběhne program Velký redyk. Exkurze ve svíčkárně UNIPAR.

Plná cena 299 Kč, senioři 289 Kč

Odjezd:

9.30 CA Luhanka, 9.35 hotel Praha, 9.40 hotely Pohoda, Ogar, Adamantino, Fontána
Předpokládaný návrat: 16.30 hod.

Informace a objednávky:

LUHANKA, nám. 28. října 441, 763 26 Luhačovice,
e-mail: luhanka@lazneluhacovice.cz, www.lazneluhacovice.cz/luhanka
tel. 577 681 103, fax 577 131 337, otevřeno denně: 9-12, 13-17 hod.

Hledáme zaměstnance

Lázně Luhačovice, a. s., přijmou zaměstnance na pozice:

FYZIOTERAPEUT / FYZIOTERAPEUTKA

vzdělání střední, vyšší nebo vysokoškolské v oboru rehabilitace nebo fyzioterapie

Nabízíme:

práci v příjemném prostředí, odpovídající ohodnocení, možnost ubytování a podporu profesního růstu

Informace:

Ludvík Pavlístík, personální manažer,
Lázeňské náměstí 436, 763 26 Luhačovice,
tel. 577 682 204, e-mail: pavlistik@lazneluhacovice.cz

POMŮCKY. TEAK, BÉR ŠAHIN.	BÝT PROSLULÝ	POKOJOVÁ ROSTLINA	PŘEDLOŽKA	ZKRATKA VOJENSKÉ ZPRÁVY	POTŘEBA ORÁČE	●	DUCHOVNÍ MNICH	DOSTAT SE DOVNITŘ AUTEM	ČÁST ÚST	SPZ PRAHY	ŘECKÉ PÍSMENO	●	VOJENSKÝ ÚTVAR	ČIDLO ZRAKU	ASFALT (LIDOVĚ)
ČÁST VĚTY						KOŽNÍ NEMOC DRUH JEŠTĚRA						BIBLICKÁ OSOBA POMALU (HUDEB.)			
ZAČÁTEK TAJENKY															
SPZ OPAVY				VOJENSKÝ ČEKATEL VARNÁ NÁDOBA						ZPĚVNÍ HLAS SCHODEK V OBCHODĚ					
UNIVERZITA KARLOVA			JEDNOTKA RYZOSTI ZLATA UHLOVODÍK						VAZALOVÉ NĚMECKÉ MUŽ. JMÉNO					JEŠTĚR	ČÁST KOTELNY
POVÍNJICE JEDLÁ					ZNAČKA HLINÍKU POTUL. PĚVEC KAVKAZU			SLŮVKO STRAŠENÍ KAREL (DOMÁCKY)			DŘEVNATÁ ROSTLINA VÝMĚNA				
●	MANGANOVÁ RUDA	UHLOVODÍK ELIŠKA (DOMÁCKY)					ÚČET V BANCE PLEVEL						NUŽE SLOSOVÁNÍ		
HARABURDÍ						MALÁ LODKA ŠPÁDOVÁ KARTA							TOMÁŠ MILIAMPÉR		
KONEC TAJENKY															
VÝKONNOST V JUDU				OSYCHAT						DRAVÝ PTÁK					

Tajenka z 1. čísla Lázeňských listů: **Muži jsou vždy tím, co z nich učiní ženy.** Za její správné vyluštění zasíláme malou odměnu **Zoltánu Vargovi z Hradce Králové.**

Znění dnešní tajenky nám zasílejte na korespondenčním lístku (nebo vhodte laskavě do naší redakční schránky na budově ředitelství) nejpozději do **21. května 2009.** Vylosovaný výherce od nás dostane knižní odměnu a všechny správné odpovědi postoupí do závěrečného slosování na konci roku 2009. Šťastnému výherci poskytnou Lázně Luhačovice, a. s., týdenní pobyt pro 2 osoby zdarma. Příští číslo vyjde **28. května 2009.**